

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Szkoły Podstawowej

im. 18 Dywizji Piechoty Ziemi Łomżyńskiej w Andrzejewie

Wstęp

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Z różnymi formami krzywdzenia mamy do czynienia w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Jednym z najważniejszych celów działania szkoły jest chronienie dzieci przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska. Konieczność ochrony dzieci przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że:

- w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci szkoła powinna zagwarantować bezpieczeństwo i ochronę
- prawa dzieci powinny być przestrzegane
- niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy.

Istotnym i konkretnym działaniem szkoły na rzecz ochrony dzieci w szkole jest stworzenie warunków do skutecznej pomocy w sytuacjach trudnych. Zadanie to określa niniejszy dokument, do którego opracowania szkoła została zobowiązana przez państwo – uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony dzieci przed przemocą fizyczną i psychiczną, edukacyjną, materialną czy – coraz powszechniejszą – cyberprzemocą. Dokument ten został skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2023 roku, poz. 1606);
Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.);
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z póź. zm.);
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127);
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);
Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.);
Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304);

Zasady i procedury postępowania

Lp.	Standard	Opis standardu
1.	Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	1. Pracownicy w celu zapewnienia bezpiecznych relacji między małoletnim, a personelem są zobowiązani do stosowania w szczególności następujących zasad: a) uznanie, zaufanie, szacunek, autentyczność, szczerłość, wrażliwość, lojalność b) jasna komunikacja – prosty przekaz c) podmiotowość dziecka d) wspólne rozwiązanie problemu e) otwartość, wyrozumiałość f) przyznanie się do błędu (przepraszam) g) umiejętność słuchania, współpraca, empatia h) poznanie potrzeb dziecka. 2. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności: a) zakaz zawstydzania, upokarzania, lekceważenia, obrażania, krzyczenia, ujawniania informacji, b) zakaz naruszania nietykalności fizycznej dziecka (niewłaściwy dotyk, popychanie, szturchanie, łaskotanie), c) zakaz kontaktów prywatnych w mediach społecznościowych, d) ograniczony i niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem w czynnościach higienicznych i pielęgnacyjnych.
2.	Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub	1. Zasady postępowania w przypadku informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka, w razie potrzeby udzielenia pomocy przedmedycznej lub medycznej. Należy postępować zgodnie z zasadami określonymi w szkole, a w szczególności: a) zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa b) udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej

	posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	c) wezwać pogotowie ratunkowe d) niezwłocznie zawiadomić dyrektora i rodziców (jeżeli nie są podejrzani o krzywdzenie dziecka) oraz koordynatora działań przemocowych w szkole e) zawiadomić o zdarzeniu policję f) sporządzić notatkę służbową 2. Zasady postępowania w przypadku informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka: a) zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa, b) przeprowadzić z dzieckiem rozmowę, z której zostanie sporządzona notatka służbowa (w miarę możliwości w obecności np. pedagoga, pielęgniarki lub innego pracownika szkoły) c) przekazać informację dla dyrektora i osoby wskazanej w szkole jako koordynator działań przemocowych (dalej zwany koordynatorem) d) jeśli nie jest to przemoc w rodzinie, koordynator do działań przemocowych powiadamia rodziców i przeprowadza z nimi rozmowę (wskazuje instytucje pomocowe) i ustala dalsze działania (w tym objęcie dziecka opieką pedagoga) oraz sporządza notatkę służbową, którą przekazuje dyrektorowi e) koordynator po uzgodnieniu z dyrektorem powiadamia odpowiednie służb (GOPS, Policja, Sąd Rodzinny, pogotowie) w tym wdraż procedury „Niebieskiej Karty” f) odseparowanie dziecka od osoby podejrzewanej o krzywdzenie do czasu wyjaśnienia g) monitorowanie sprawy dziecka.
3.	Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na	1. Osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa jest koordynator działań przemocowych. 2. Koordynatora wskazuje dyrektor. 3. Osoby, które uzyskały informację nt. podejrzenia przestępstwa na szkodę małoletniego, niezwłocznie zawiadamiają organy ścigania lub właściwe instytucje, jeżeli wymaga tego sytuacja informując o fakcie dyrektora i koordynatora oraz przekazują notatkę służbową. 4. W przypadku niepowiadomienia bezpośrednio organów ścigania:

	szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	a) osoby, które uzyskały informację nt. podejrzenia przestępstwa na szkodę małoletniego przekazują ją koordynatorowi wraz z posiadaną dokumentacją (dowodami), b) koordynator analizuje informacje i dokumentację oraz, w razie potrzeby, uzupełnia ją współpracując z wychowawcą klasy oraz rodzicami (jeżeli informacje nie wskazują na nich jako źródło przemocy), wspólnie podejmują decyzje co do dalszego postępowania informując o tym fakcie dyrektora. c) koordynator w imieniu dyrektora zawiadamia organ o podejrzeniach szkoły i /lub monitoruje dalej sprawę.
4.	Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.	1. Dyrektor powołuje szkolny zespół ds. wdrożenia standardów ochrony małoletnich. 2. Przewodniczącym zespołu jest koordynator ds. przemocowych, 3. Zespół ustala regulamin swojej działalności i zasady współpracy z organami szkoły. 4. Zespół minimum raz w roku, w terminie do 31 maja każdego roku, we współpracy z organami szkoły dokonuje analizy treści standardów przedstawiając dyrektorowi wnioski i rekomendacje oraz stosowne zmiany w zapisach standardów. 5. Wszyscy pracownicy szkoły oraz rodzice i uczniowie informują koordynatora o potrzebie zmian konkretnych zapisów standardów. 6. Koordynator po przeanalizowaniu uzyskanych informacji z pkt 5, o ustaleniach powiadamia dyrektora szkoły, który w sytuacjach wymagających niezwłocznej interwencji w zakresie treści standardów

		wprowadza stosowne zmiany lub zleca ich przeanalizowanie zespołowi ds. przeglądu aktualizacji standardów. 7. Zespół wszelkie prace podejmuje niezwłocznie.
5.	Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.	1. Dyrektor jest odpowiedzialny za przygotowania pracowników pedagogicznych szkoły oraz pozostałych pracowników do stosowania standardów. 2. Pracownicy potwierdzają stosowne działania podpisując oświadczenie w tym zakresie. 3. Wychowawcy klas są odpowiedzialni za zapoznanie rodziców ze standardami. 4. Podjęcie stosownych działań przez wychowawcę odzwierciedlają stosowne zapisy w dzienniku.
6.	Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.	1. Standardy są do wglądu u wychowawcy, specjalistów zatrudnionych w szkole, w bibliotece szkolnej, sekretariacie szkoły oraz na stronie internetowej szkoły. 2. Stosowne informacje w wyżej wymienionym zakresie są zamieszczone w statucie szkoły. 3. Wychowawcy klas zapoznają uczniów ze standardami i zasadami ich stosowania. 4. Wychowawcy wpisem w dzienniku lekcyjnym odnotowują podejmowane działania w w/w zakresie.

7.	Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.	1. Każdy pracownik szkoły, który niezwłocznie postępuje zgodnie z przyjętymi standardami. 2. W zakresie udzielania wsparcia małoletniemu wychowawcy klas współpracują z rodzicami, specjalistami i innymi nauczycielami w szkole. 3. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzje w sprawie udzielenia wsparcia instytucjonalnego na terenie szkoły: a) Policji b) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (asystent, pracownik socjalny) c) Sądu Rodzinnego d) Pielęgniarki.
8.	Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.	1. Sposób dokumentowania ujawnionych incydentów określają zapisy poszczególnych standardów. 2. Zasady przechowywania dokumentacji określa „Polityka ochrony danych”.
9.	Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone z uwzględnieniem sytuacji dzieci	1. Do wymogów dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi należy zaliczyć: a) wzajemny szacunek b) akceptacja i tolerancja odmienności c) współpraca ze sobą d) przestrzeganie przyjętych zasad, norm bezpiecznego zachowania. 2. Do zachowań niedozwolonych należy w szczególności zaliczyć: a) brak akceptacji dla odmienności b) stosowanie przemocy a zwłaszcza: wyśmiewanie, hejtowanie, wykluczanie ze wspólnych działań

	niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	
10.	Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	1. Urządzenie elektroniczne z dostępem do sieci powinno być wyłączone, schowane w plecaku/szafce podczas zajęć lekcyjnych i innych działań edukacyjnych. 2. Zgodę na korzystanie z urządzenia wydaje wychowawca, nauczyciel przedmiotu, nauczyciel dyżurujący, nauczyciel świetlicy. 3. Podczas korzystania z urządzeń nie należy bez pozwolenia/zgody osób, których to dotyczy, nagrywać, robić zdjęć i ich publikować. 4. Uczniowie niepełnosprawni oraz z SPE, za zgodą nauczyciela, mogą korzystać z urządzeń ułatwiających im funkcjonowanie w szkole. 5. W urządzeniu z dostępem do Internetu przynoszonym przez ucznia zaleca się zainstalowanie przez rodziców kontroli rodzicielskiej.
11.	Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych	1. Należy informować uczniów o zagrożeniach i bezpiecznym korzystaniu z Internetu w ramach realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły. 2. Na zebraniach z rodzicami informować, przeprowadzać szkolenia o zagrożeniach dzieci podczas korzystania z Internetu oraz o sposobach zabezpieczania sieci oraz bezpiecznego korzystania z Internetu. 3. W przypadku stwierdzenia naruszeń w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu należy w szczególności: a) powiadomić wychowawcę klasy b) wychowawca klasy przeprowadza postępowanie wyjaśniające z ofiarą, agresorem i ewentualnymi świadkami, a w razie potrzeby przy udziale innych wychowawców, rodziców lub/i specjalistów ze szkoły

	oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	c) z prowadzonych działań sporządza notatkę, którą przekazuje dyrektorowi. 4. Zauważane drastyczne, przejawy nadużyć wychowawca zgłasza koordynatorowi ds. przemocowych, który po uzgodnieniu z dyrektorem zgłasza sprawę do organów ścigania.
12.	Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	1. Nauczyciel/specjalista wskazany przez dyrektora do udzielenie wsparcia uczniowi po ujawnieniu krzywdzenia opracowuje plan wsparcia we współpracy z koordynatorem ds. przemocowych i specjalistami. 2. Plan ma się opierać na rzetelnej diagnozie potrzeb i możliwości ucznia. 3. Plan akceptuje dyrektor powiadamiając rodziców/prawnego opiekuna ucznia zwłaszcza o: a) formie i zakresie planowanego wsparcia b) osobie/ach udzielających wsparcia c) zakładanych efektach. 4. W pracach zespołu może uczestniczyć rodzic, jeżeli nie jest podejrzewany o działania przemocowe wobec dziecka.

Załączniki:

- Zarządzenie dyrektora w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania i wdrożenia standardów ochrony małoletnich (zał. nr 1),
- Oświadczenie pracowników (zał. nr 2),
- Zasady bezpiecznej rekrutacji w Szkole Podstawowej w Andrzejewie (zał. nr 3),
- Zasady ochrony wizerunku małoletniego i jego danych osobowych (zał. nr 4),
- Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole Podstawowej im. 18 Dywizji Piechoty Ziemi Łomżyńskiej w Andrzejewie (zał. nr 5),
- Ankieta monitorująca poziom realizacji Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem (zał. nr 6).